

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 30. maja 2006^{*}

V zadevi C-459/03,

zaradi tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 226 ES in člena 141 AE
z dne 30. oktobra 2003,

Komisija Evropskih skupnosti, ki jo zastopata P. J. Kuijper in B. Martenczuk, zastopnika, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

tožeča stranka,

ob intervenciji:

Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska, ki ga zastopata C. Jackson in C. Gibbs, zastopnici, skupaj z R. Plenderjem, QC, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

intervenient,

^{*} Jezik postopka: angleščina.

proti

Irski, ki jo zastopata R. Brady in D. O'Hagan, zastopnika, skupaj s P. Sreenanom in E. Fitzsimonsom, SC, P. Sandsom, QC, in N. Hyland, BL, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

tožena stranka,

ob intervenciji:

Kraljevine Švedske, ki jo zastopa K. Wistrand, zastopnica,

intervenientka,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi V. Skouris, predsednik, P. Jann, C. W. A. Timmermans (poročevalec) in J. Malenovský, predsedniki senatov, J.-P. Puissochet, R. Schintgen, sodnika, N. Colneric, sodnica, S. von Bahr, J. N. Cunha Rodrigues, M. Ilešič, J. Klučka, U. Löhmus in E. Levits, sodniki,

generalni pravobranilec: M. Poiares Maduro,
sodna tajnica: L. Hewlett, glavna administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 8. novembra 2005,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 18. januarja 2006

izreka naslednjo

Sodbo

- ¹ Komisija Evropskih skupnosti je s tožbo Sodišču predlagala, naj ugotovi, da Irska s tem, da je v okviru Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu (v nadaljevanju: Konvencija) začela postopek za reševanje sporov proti Združenemu kraljestvu Velika Britanija in Severna Irska glede tovarne MOX iz Sellafielda (Združeno kraljestvo), ni izpolnila obveznosti iz členov 10 ES in 292 ES ter členov 192 AE in 193 AE.

Pravni okvir

- ² Konvencija, podpisana 10. decembra 1982 v Montego Bayu (Jamajka), je začela veljati 16. novembra 1994.

3 V imenu Evropske skupnosti je Konvencijo odobril Sklep Sveta 98/392/ES z dne 23. marca 1998 (UL L 179, str. 1). Ratificirale so jo vse države članice Evropske unije.

4 Ko je Irska 21. junija 1996 ratificirala Konvencijo, je izjavila:

„Irska poudarja, da je kot država članica Evropske skupnosti na Skupnost prenesla svoje pristojnosti glede nekaterih vprašanj, ki jih ureja Konvencija. Podrobna izjava o značaju in obsegu prenesenih pristojnosti na Evropsko skupnost bo v skladu z določbami Aneksa IX Konvencije dana v zelenem času.“

5 Prvo sklicevanje Sklepa 98/392 določa:

„Ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti členov 43 [po spremembi člen 37 ES], 113 [po spremembi člen 133 ES] in 130s(1) [po spremembi člen 175(1) ES] v povezavi s prvim stavkom člena 228(2) in drugim pododstavkom člena 228(3) [po spremembi člen 300(2), prvi stavek, ES in 300(3), drugi pododstavek, ES]“.

6 Tretja, peta in šesta uvodna izjava navedenega sklepa določajo:

„ker so izpolnjeni pogoji, ki Skupnosti omogočajo, da predloži listino o uradni potrditvi iz člena 3 Aneksa IX h Konvenciji in iz člena 4(4) Sporazuma;

[...]

ker je treba Konvencijo [...] odobriti, da bi lahko Skupnost postala njena pogodbenica v okviru svojih pristojnosti;

ker mora Skupnost skupaj z listino o uradni potrditvi predložiti tudi izjavo, ki natančno določa zadeve, ki jih ureja Konvencija [...], v zvezi s katerimi so njene države članice nanjo prenesle pristojnosti [...]"

7 Člen 1 Sklepa 98/392 določa:

„1. Konvencija Združenih narodov o pomorskem pravu in Sporazum o izvajanju dela XI Konvencije se odobrita v imenu Evropske skupnosti.

2. Besedili Konvencije in Sporazuma sta sestavni del Priloge I.

3. Listina o uradni potrditvi Skupnosti, ki je sestavni del Priloge II, se predloži generalnemu sekretarju Združenih narodov. Vsebuje izjavo [o pristojnosti in izjavo v skladu s členom 310 Konvencije].“

- 8 Izjava o pristojnosti iz člena 1(3) navedenega Sklepa (v nadaljevanju: izjava o pristojnosti Skupnosti) določa:

„Izjava o pristojnosti [evropske skupnosti] glede zadev, ki jih [urejata] konvencija združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu z dne 10. decembra 1982 in sporazum z dne 28. julija 1994 o izvajanju dela xi te konvencije

(Izjava na podlagi člena 5(1) Aneksa IX h Konvenciji in člena 4(4) Sporazuma)

Člen 5(1) [Aneksa] IX Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu določa, da mora listina o formalni potrditvi mednarodne organizacije vsebovati izjavo o posamičnih zadevah, urejenih s Konvencijo, glede katerih so njene države članice, ki so stranke Konvencije [...], prenesle pristojnost na organizacijo.

[...]

Evropske skupnosti so bile ustanovljene s Pariško (ESPJ) in Rimsko pogodbo (EGS in Euratom), podpisanima 18. aprila 1951 oziroma 25. marca 1957. [...] [Ti pogodbi] sta bili spremenjeni s Pogodbo o Evropski uniji, ki je bila podpisana 7. februarja 1992 [v Maastrichtu].

[...]

V skladu z določbami, navedenimi zgoraj, ta izjava navaja [pristojnosti] v zadevah, ki jih [ureja] Konvencija [...], ki so [jih] države članice po pogodbah prenesle na Skupnost.

[...]

Skupnost ima izključno pristojnost za nekatere zadeve in deli pristojnost s svojimi državami članicami v nekaterih drugih zadevah.

1. Zadeve, v katerih ima Skupnost izključno pristojnost

- Skupnost navaja, da so njene države članice glede ohranjanja in upravljanja z morskimi ribolovnimi viri prenesle pristojnost nanjo. Zato ima na tem področju pravico, da sprejema ustrezna pravila in predpise (ki jih uveljavljajo države članice) in v okviru svoje pristojnosti prevzema zunanje obveznosti s tretjimi državami ali pristojnimi mednarodnimi organizacijami. [...]

- Na podlagi trgovinske in carinske politike ima Skupnost pristojnost glede tistih določb delov X in XI Konvencije in Sporazuma z dne 28. julija 1994, ki se nanašajo na mednarodno trgovino.

2. Zadeve, v katerih Skupnost deli pristojnost z državami članicami

- Glede ribištva je za nekatere zadeve, ki niso neposredno povezane z ohranjanjem in upravljanjem morskih ribolovnih virov, na primer raziskovanje in tehnološki razvoj ter sodelovanje pri razvoju, deljena pristojnost.

- Glede določb o pomorskem transportu, varnosti pomorskega transporta in preprečevanja onesnaževanja morja, ki jih med drugim vsebujejo deli II, III, V, VII in XII Konvencije, ima Skupnost izključno pristojnost, zgolj če take določbe Konvencije ali pravni instrumenti, sprejeti za njeno izvajanje, vplivajo na skupna pravila, ki jih je postavila Skupnost. Kadar pravila Skupnosti obstajajo, vendar ni vpliva nanje, zlasti v primerih določb Skupnosti, ki vzpostavljajo samo minimalne standarde, imajo države članice pristojnost, brez vpliva na pristojnost Skupnosti, da delujejo na tem področju. Sicer pa pristojnost ostaja pri državah članicah.

V dodatku je naveden seznam zadevnih aktov Skupnosti. Obseg pristojnosti Skupnosti, ki izhaja iz teh aktov, je treba oceniti s primerjavo podrobnih določb vsakega ukrepa in zlasti v obsegu, v katerem te določbe vzpostavljajo skupna pravila.

[...]

Dodatek

Akti skupnosti, ki se nanašajo na zadeve, ki jih urejata konvencija in sporazum

- Na področjih pomorske varnosti in preprečevanja onesnaževanja morja

[...]

Direktiva Sveta 93/75/EGS z dne 13. septembra 1993 o minimalnih zahtevah za plovila, ki so namenjena v pristanišča Skupnosti ali jih zapuščajo in ki prevažajo nevarno blago ali blago, ki onesnažuje morje (UL L 247, 5. 10. 1993, str. 19)

[...]

- Na področju varovanja in ohranjanja morskega okolja (del XII Konvencije)

[...]

Direktiva Sveta 85/337/EGS z dne 27. junija 1985 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje (UL L 175, 5.7.1985, str. 40)

[...]

– Konvencije, katerih pogodbenica je Skupnost

Konvencija za preprečevanje onesnaževanja morja iz kopenskih virov, Pariz, [14]. junija 1974 (Sklep Sveta 75/437/EGS z dne 3. marca 1975, objavljen v UL L 194, 25.7.1975, str. 5)

Protokol o spremembi Konvencije za preprečevanje onesnaževanja morja iz kopenskih virov, Pariz, 26. marca 1986 (Sklep Sveta 87/57/EGS z dne 22. decembra 1986, objavljen v UL L 24, 27.1.1987, str. 47)

[...]“

- 9 Del IX Konvencije z naslovom „Zaprta ali polodprta morja“ vsebuje člena 122 in 123, ki določata:

„Člen 122

Definicija

V tej konvenciji pomeni izraz ‚zaprto ali polzaprto morje‘ zaliv, bazen ali morje, ki ga obdaja dvoje ali več držav in je povezano z drugim morjem ali oceanom z ozkim prehodom ali je v celoti ali pretežno sestavljeno iz teritorialnih morij in izključnih ekonomskih con dveh ali več obalnih držav.

Člen 123

Sodelovanje obalnih držav ob zaprtih ali polzaprtih morjih

Države ob zaprtih ali polzaprtih morjih naj bi pri uresničevanju svojih pravic in izpolnjevanju svojih dolžnosti med seboj sodelovale na podlagi te konvencije. V ta namen si prizadevajo, da neposredno ali prek ustrezne regionalne organizacije:

[...]

(b) usklajujejo izvrševanje svojih pravic in dolžnosti pri varovanju in ohranjanju morskega okolja;

[...]“

¹⁰ Del XII Konvencije z naslovom „Varovanje in ohranitev morskega okolja“ vsebuje poglavje 1, „Splošne določbe“. To poglavje zajema člene od 192 do 194, ki določajo:

„Člen 192

Splošna obveznost

Države so dolžne varovati in ohranjati morsko okolje.

Člen 193

Suverena pravica držav do izkoriščanja svojih naravnih bogastev

Države imajo suvereno pravico, da svoja naravna bogastva izkoriščajo na podlagi lastne politike glede okolja, in dolžnost, da varujejo in ohranjajo morsko okolje.

Člen 194

Ukrepi za preprečevanje, zmanjšanje in nadziranje onesnaževanja morskega okolja

1. Posamično ali skupaj, kakor jim ustreza, ukrenejo države v skladu s to konvencijo vse, kar je potrebno, da bi preprečile, zmanjšale in nadzorovale onesnaževanje morskega okolja iz katerega koli vira, pri čemer v ta namen uporabljajo v skladu s svojimi možnostmi najprimernejša sredstva, s katerimi razpolagajo, ter si prizadevajo uskladiti svoje politike v zvezi s tem.

2. Države ukrenejo vse, kar je potrebno, da bi zagotovile, da se dejavnosti, za katere velja njihova jurisdikcija ali nadzorstvo, vodijo tako, da z onesnaževanjem ne povzročajo škode drugim državam ali njihovemu okolju in da se onesnaževanje, nastalo zaradi dogodkov ali dejavnosti pod njihovo jurisdikcijo ali nadzorstvom, ne razširi izven območij, nad katerimi zadevne države izvršujejo svoje suverene pravice v skladu s to konvencijo.

3. Ukrepi, ki se sprejemajo po tem delu konvencije, se nanašajo na vse vire onesnaževanja morskega okolja. Ti ukrepi med drugim obsegajo tiste, katerih namen je, da se kar najbolj omeji:

- (a) izpuščanje strupenih, škodljivih ali nezdravih snovi, zlasti tistih, ki so trajne, iz virov na kopnem, iz zraka ali po zraku ali s potapljanjem;
- (b) onesnaževanje z ladij – zlasti ukrepe, da bi se preprečile nezgode in omogočili ukrepi v sili, da bi se varno opravljale dejavnosti na morju, preprečevala namerna in nenamerna praznjenja ter predpisovanje načrtov, gradnje, opreme in uporabe ladij ter sestave njihove posadke;
- (c) onesnaževanje s postrojev in naprav, ki se uporabljajo za raziskovanje ali izkoriščanje naravnih bogastev morskega dna in podzemlja, zlasti ukrepe, da bi se preprečile nezgode in omogočilo ukrepanje v sili, da bi se varno opravljale dejavnosti na morju ter predpisovanje načrtov, gradnje, opreme in uporabe takih postrojev in naprav ter sestava njihovih posadk;
- (d) onesnaževanje z drugih postrojev in naprav, ki obratujejo v morskem okolju, zlasti ukrepe, da bi se preprečile nezgode in omogočilo ukrepanje v sili, da bi se varno opravljale dejavnosti na morju ter predpisovanje načrtov, gradnje, opreme in uporabe takih postrojev ali naprav in sestava njihovih posadk.

4. Pri sprejemanju ukrepov zaradi preprečevanja, zmanjševanja ali nadziranja onesnaževanja morskega okolja se države vzdržujejo neupravičenega vmešavanja v dejavnosti, ki jih izvajajo druge države pri izvrševanju svojih pravic in izpolnjevanju svojih dolžnosti v skladu s to konvencijo.

5. Ukrepi, sprejeti v skladu s tem delom konvencije, obsegajo tiste, ki so nujni za varovanje in ohranitev redkih in občutljivih ekoloških sistemov ter naravnega okolja redkih in ogroženih vrst ali vrst, ki jim grozi nevarnost, da bodo izumrle, ter drugih oblik morske favne in flore.“

- 11 Členi od 204 do 206 Konvencije iz poglavja 4 dela XII z naslovom „Opazovanje in ekološka ocena“ določajo:

„Člen 204

Opazovanje nevarnosti ali posledic onesnaževanja

1. V skladu s pravicami drugih držav si države, kolikor je to mogoče, neposredno ali prek pristojnih mednarodnih organizacij prizadevajo, da po priznanih znanstvenih metodah pozorno opazujejo, merijo, ocenjujejo ali analizirajo nevarnosti ali posledice onesnaževanja morskega okolja.

2. Zlasti pa države nadzirajo posledice svojih dejavnosti, ki se opravljajo z njihovim dovoljenjem ali pri katerih sodelujejo, da bi ugotovile, ali utegnejo take dejavnosti onesnažiti morsko okolje.

Člen 205

Objavljanje poročil

Države objavljajo poročila o rezultatih, doseženih po členu 204, ali pa v primernih časovnih presledkih preskrbijo taka poročila pristojnim mednarodnim organizacijam, ki naj bi jih dale na razpolago vsem državam.

Člen 206

Ocena možnih posledic dejavnosti

Kadar države iz resnih razlogov menijo, da utegnejo načrtovane dejavnosti pod njihovo jurisdikcijo ali nadzorstvom povzročiti večje onesnaženje ali večje in škodljive spremembe v morskem okolju, ocenijo, kolikor je to izvedljivo, možne posledice takih dejavnosti za morsko okolje in poročajo o rezultatih takih ocen na način iz člena 205.“

- 12 Poglavlje 5 dela XII Konvencije z naslovom „Mednarodna pravila in državna zakonodaja za preprečevanje, zmanjšanje in nadziranje onesnaževanja morskega okolja“ zajema zlasti člena 207 in 211, ki določata:

„Člen 207

Onesnaževanje iz kopenskih virov

1. Države sprejmejo zakone in predpise za preprečevanje, zmanjšanje in nadziranje onesnaževanja morskega okolja iz kopenskih virov, všteti reke, široka rečna ustja, cevovode in odvodne napeljave, pri čemer upoštevajo mednarodno priznana pravila, standarde ter priporočeno prakso in postopke.

2. Države sprejmejo tudi druge ukrepe, ki utegnejo biti potrebni za preprečevanje, zmanjšanje in nadziranje takega onesnaževanja.

3. V zvezi s tem si države prizadevajo uskladiti svoje politike na ustrezni regionalni ravni.

4. Države si zlasti prek pristojnih mednarodnih organizacij ali na diplomatski konferenci prizadevajo določiti splošna in regionalna pravila in standarde ter priporočeno prakso in postopke za preprečevanje, zmanjševanje in nadziranje onesnaževanja morskega okolja iz kopenskih virov, pri čemer upoštevajo značilnosti regije,

ekonomske možnosti držav v razvoju ter potrebe za njihov gospodarski razvoj. Po potrebi se omenjena pravila in standardi ter priporočena praksa in postopki občasno preizkusijo.

5. Zakoni, predpisi, ukrepi, pravila in standardi ter priporočena praksa in postopki iz odstavka 1, 2 in 4 vključujejo tudi tiste, s katerimi se, kolikor je mogoče, omejuje izpuščanje strupenih, škodljivih ali nezdravih snovi, zlasti tistih, ki so trajne, v morsko okolje.“

[...]

„Člen 211

Onesnaževanje z ladij

1. Države prek pristojne mednarodne organizacije ali na splošni diplomatski konferenci določijo mednarodna pravila in standarde za preprečevanje, zmanjševanje in nadziranje onesnaževanja morskega okolja z ladij; na enak način, kjer je to ustrezno, tudi spodbujajo sprejetje plovnih sistemov, s katerimi naj bi se zmanjšale nevarnosti pred nezgodami, ki bi utegnile povzročiti onesnaženje morskega okolja in tudi obale, ter škoda z onesnaženjem, ki bi utegnila prizadeti s tem povezane interese obalnih držav. Ta pravila in standardi se prav tako po potrebi občasno preizkusijo.

2. Države sprejmejo zakone in predpise za preprečevanje, zmanjšanje in nadziranje onesnaževanja morskega okolja z ladij, ki imajo izobešeno njihovo zastavo ali so vpisane na njihovem območju. Ti zakoni in predpisi naj bodo vsaj toliko učinkoviti, kolikor so učinkoviti tudi splošna sprejeta mednarodna pravila in standardi, določeni prek pristojne mednarodne organizacije ali na splošni diplomatski konferenci.

[...]“

13 Člen 213 iz poglavja 6 z naslovom „Uveljavljanje norm“ iz dela XII Konvencije določa:

„Uveljavljanje norm glede onesnaževanja iz kopenskih virov

Države uveljavljajo svoje zakone in predpise, sprejete v skladu s členom 207, in sprejmejo zakone in predpise ter druge ukrepe, potrebne za uveljavitev ustreznih mednarodnih pravil in standardov, določenih prek pristojnih mednarodnih organizacij ali na diplomatski konferenci, za preprečevanje, zmanjševanje in nadziranje onesnaževanja morskega okolja iz kopenskih virov.“

14 Del XV Konvencije z naslovom „Reševanje sporov“ vsebuje poglavje 1, „Splošne določbe“. Člen 282 v tem poglavju določa:

„Obveznosti na podlagi splošnih, regionalnih ali bilateralnih sporazumov

Če se države stranke, ki so stranke v sporu o razlagi te konvencije ali o njeni uporabi, sporazumejo na podlagi splošnega, regionalnega ali bilateralnega sporazuma ali kako

drugače, da se za tak spor na zahtevo katere koli stranke v sporu uporabi postopek, na podlagi katerega bo izdana zavezujoča odločba, se tak postopek uporablja namesto postopkov, določenih v tem delu, razen če se stranke ne sporazumejo drugače.“

- 15 Členi od 286 do 288 Konvencije, ki so v poglavju 2 z naslovom „Obvezni postopki, iz katerih izhajajo zavezujoče odločbe“ iz dela XV, določajo:

„Člen 286

Uporaba postopkov iz tega poglavja

V skladu z določbami Poglavja 3 se vsak spor o razlagi te konvencije ali v zvezi z njeno uporabo, ki ni bil rešen z uporabo določb Poglavja 1, na zahtevo katere koli stranke v sporu predloži sodišču ali arbitražnemu sodišču v odvisnosti od tega, kateri izmed njiju je pristojen po tem poglavju.

Člen 287

Izbira postopka

1. Ko država podpisuje, ratificira ali pristopa h Konvenciji ali kadar koli potem lahko s pisno izjavo izbere eno ali več naslednjih sredstev za reševanje sporov o razlagi te konvencije ali o njeni uporabi:

- (a) Mednarodno sodišče za pomorsko mednarodno pravo, ustanovljeno v skladu z Aneksom VI;
- (b) Mednarodno sodišče;
- (c) arbitražno sodišče, ustanovljeno v skladu z Aneksom VII;
- (d) posebno arbitražno sodišče, ustanovljeno v skladu z Aneksom VIII za eno ali več kategorij sporov, ki so navedeni v omenjenem aneksu.

[...]

Člen 288

Pristojnost

1. Sodišče ali arbitražno sodišče, navedeno v členu 287, je pristojno v vsakem sporu o razlagi te konvencije ali v zvezi z njeno uporabo, ki mu je dan v pristojnost v skladu s tem delom.

2. Sodišče ali arbitražno sodišče, navedeno v členu 287, je pristojno tudi v vsakem sporu o razlagi ali o uporabi kakega mednarodnega sporazuma, povezanega s cilji te konvencije, ki mu je dan v pristojnost v skladu z omenjenim sporazumom.

[...]“

- 16 Na podlagi člena 290 Konvencije, ki je v istem oddelku dela XV, lahko to sodišče ali arbitrarно sodišče, če mu je kak spor pravilno predložen, predpišečasne ukrepe.

- 17 Člen 293 Konvencije, prav tako v navedenem oddelku dela XV, določa:

„Pravo, ki se uporablja

1. Po tem poglavju pristojno sodišče ali arbitražno sodišče uporablja to konvencijo in druga pravila mednarodnega prava, ki niso v nasprotju s to konvencijo.

[...]“

18 Člen 296 Konvencije, ki je v istem oddelku dela XV, določa:

„Dokončnost in obvezna moč odločb

1. Vsaka odločba sodišča ali arbitražnega sodišča, ki je pristojno po tem poglavju, je dokončna in vse stranke v sporu morajo ravnati v skladu z njo.

2. Vsaka taka odločba je obvezna le za stranke v sporu in za primer, ki je z njo rešen.“

19 Aneks IX Konvencije z naslovom „Sodelovanje mednarodnih organizacij“ zajema zlasti te določbe:

„Člen 1

Uporaba termina

Za člen 305 in za ta aneks ‚mednarodna organizacija‘ pomeni medvladno organizacijo, ki so jo ustanovile države in na katero so njene države članice prenesle pristojnosti v zadevah, urejenih s to konvencijo, vštevši pristojnost, da sklepa pogodbe, ki se nanašajo na te zadeve.

Člen 2

Podpis

Mednarodna organizacija lahko podpiše to konvencijo, če jo je podpisala večina njenih držav članic. Pri podpisu mednarodna organizacija v izjavi posamično našteje zadeve, urejene s to konvencijo, glede katerih so njene države članice, ki so podpisnice, prenesle pristojnost na organizacijo, ter naravo in obseg te pristojnosti.

Člen 3

Formalna potrditev in pristop

1. Mednarodna organizacija lahko deponira svojo listino o formalni potrditvi ali o pristopu, če večina njenih držav članic deponira ali je deponirala svoje ratifikacijske ali pristopne listine.

2. Listine, ki jih je deponirala mednarodna organizacija, vsebujejo obveznosti in izjave, predpisane v členu 4 in 5 tega aneksa.

Člen 4

Obseg sodelovanja ter pravice in obveznosti

1. Listina o formalni potrditvi ali o pristopu mednarodne organizacije mora vsebovati obveznost, da se prevzamejo pravice in obveznosti držav iz te konvencije v zvezi z zadevami, glede katerih so njene države članice, stranke te konvencije, nanjo prenesle pristojnost.
2. Mednarodna organizacija je stranka te konvencije v obsegu, v katerem ji pripada pristojnost v skladu z izjavami, obvestili ali notifikacijami, omenjenimi v členu 5 tega aneksa.
3. Taka mednarodna organizacija izvršuje pravice in izpolnjuje obveznosti, ki bi jih njene države članice, ki so stranke, sicer imele po tej konvenciji v zadevah, glede katerih so te države članice nanjo prenesle pristojnost. Države članice take mednarodne organizacije ne smejo izvrševati pristojnosti, ki so jo prenesle nanjo.
4. Sodelovanje take mednarodne organizacije v nobenem primeru ne povečuje predstavnosti, do katerega bi njene države članice, ki so države stranke, sicer bile upravičene, všteti pravice pri sprejemanju odločitev.

5. Sodelovanje take mednarodne organizacije v nobenem primeru ne daje nikakršnih pravic na podlagi te konvencije državam, članicam organizacije, ki niso stranke te konvencije.

6. Če pride do kolizije med obveznostmi mednarodne organizacije po tej konvenciji in njenimi obveznostmi po sporazumu, s katerim je organizacija ustanovljena, ali po kakem drugem aktu, ki se nanaša nanjo, prevladajo obveznosti iz te konvencije.

Člen 5

Izjave, notifikacije in obvestila

1. Listina o formalni potrditvi ali o pristopu k mednarodni organizaciji mora vsebovati izjavo, ki posamično našteva zadeve, urejene s to konvencijo, glede katerih so njene države članice, ki so stranke te konvencije, prenesle pristojnosti na organizacijo.

2. Država članica kake mednarodne organizacije ob ratifikaciji ali pristopu h konvenciji ali takrat, ko organizacija deponira svojo listino o formalni potrditvi ali o pristopu, glede na to, kaj je poznejše, da izjavo, v kateri posamično našteje zadeve, urejene s to konvencijo, glede katerih je prenesla pristojnost na organizacijo.

3. Domneva se, da imajo države stranke, ki so države članice kake mednarodne organizacije, ki je stranka te konvencije, pristojnost v vseh zadevah, urejenih s to konven-

cijo, glede katerih niso posebej navedle, notificirale ali obvestile, da so jih prenesle na organizacijo po tem členu.

4. Mednarodna organizacija in njene države članice, ki so države članke, morajo brez odloga sporočiti depozitarju te konvencije vsako spremembo pri delitvi pristojnosti, všteti nove prenose pristojnosti, posamično našteje v izjavah po prvem in drugem odstavku.

5. Vsaka država stranka sme od mednarodne organizacije in njenih držav članic, ki so države članke, zahtevati obvestila o tem, kdo ima, mednarodna organizacija ali njene države članice, pristojnost glede vsakega posebnega vprašanja, ki je nastalo. Organizacija in države članice, na katere se to nanaša, morajo dati to obvestilo v razumnem roku. Mednarodna organizacija in države članice lahko dajo tako obvestilo tudi na lastno pobudo.

6. V izjavah, notifikacijah in obvestilih po tem členu se posamično navedeta narava in obseg prenesene pristojnosti.

[...]“

Ozadje spora

Spor med Irsko in Združenim kraljestvom glede tovarne MOX

²⁰ Družba British Nuclear Fuel plc (v nadaljevanju: BNFL) obratuje z več tovarnami na območju Sellafield (Združeno kraljestvo), na obali, ki meji na Irsko morje. Na tem področju se nahajata tovarni, imenovani MOX in THORP.

- 21 Dejavnost tovarne MOX zajema predelavo plutonija iz jedrskega goriva, ki se izvede z zmešanjem plutonijevega dioksida in osiromašenega uranovega dioksida. Iz tega nastane novo gorivo, imenovano MOX, kar je kratica, ki se uporablja za gorivo iz mešanih oksidov („mixes oxide fuel“), ki se uporablja kot vir energije v jedrskih centralah.
- 22 Del snovi, ki se uporabijo v tovarni MOX, prihaja iz tovarne THORP, katere ime je kratica za tovarno za ponovno obdelavo termičnega dioksida („thermal oxide reprocessing plant“), v kateri se obdelujejo jedrska goriva, ki prihajajo iz jedrskih reaktorjev v Združenem kraljestvu in drugih deželah, da bi iz njih pridobili plutonijev dioksid in uranov dioksid.
- 23 Gradnjo tovarne MOX so dovolili organi Združenega kraljestva na prošnjo BNFL na podlagi poročila o okolju, ki ga je ta družba predstavila leta 1993 (v nadaljevanju: poročilo o okolju iz leta 1993).
- 24 Leta 1996 je BNFL pri agenciji Združenega kraljestva za okolje vložila prošnjo za dovoljenje za obratovanje te tovarne.
- 25 Komisija, ki se je oprla na informacije vlade Združenega kraljestva, je 11. februarja 1997 izdala mnenje glede projekta izpuščanja radioaktivnih odpadnih vod tovarne Mox ob uporabi člena 37 AE (UL C 68, str. 4). V skladu s tem mnenjem „se z izvedbo projekta izpuščanja radioaktivnih odpadnih vod, ki so posledica obratovanja tovarne Mox iz Sellafielda, pri običajnem delovanju ali ob nesreči ne tvega povzročitev obču-

tnega povečanja radioaktivnega onesnaževanja vode, tal ali zraka v drugi državi članici, ki bi bilo pomembno za zdravje“.

- ²⁶ Poleg tega je zasebno svetovalno podjetje, da bi zadostilo zahtevam Direktive 80/836/Euratom z dne 15. julija 1980 o spremembah direktiv o določitvi temeljnih norm, ki se nanašajo na varstvo zdravja prebivalstva in delavcev pred nevarnostmi ionizirajočega sevanja (UL L 246, str. 1), naredilo poročilo o presoji gospodarske upravičenosti tovarne MOX (v nadaljevanju: poročilo PA), ki je postalo dostopno javnosti leta 1997.
- ²⁷ Poleg tega so organi Združenega kraljestva med aprilom 1997 in avgustom 2001 organizirali pet javnih posvetovanj o gospodarski upravičenosti tovarne MOX. Ti organi so 3. oktobra 2001 odločili, da je navedena tovarna gospodarsko upravičena v smislu člena 6(1) Direktive Sveta 96/29/Euratom z dne 13. maja 1996 o določitvi temeljnih varnostnih standardov za varstvo zdravja delavcev in prebivalstva pred nevarnostmi zaradi ionizirajočega sevanja (UL L 159, str. 1), direktive, ki je razveljavila Direktivo 80/836, pri čemer je razveljavitev začela učinkovati 3. maja 2000.
- ²⁸ Med letoma 1994 in 2001 je Irska večkrat nagovorila organe Združenega kraljestva glede tovarne MOX in izpodbijala zlasti utemeljenost poročila o okolju iz leta 1993 in odločbe o gospodarski upravičenosti te tovarne. Irska je poleg tega nasprotovala podlagi, na kateri so bila organizirana javna posvetovanja, in je zahtevala dopolnitev informacij iz javne različice poročila PA.

- 29 V sporočilu za medije z dne 4. oktobra 2001 je irski minister, odgovoren za jedrsko varnost, navedel, da se bo Irska pritožila na podlagi Konvencije zaradi neprimerne presoje vplivov tovarne MOX na okolje.

Postopki reševanja sporov glede tovarne MOX, ki jih je sprožila Irska

- 30 Irska je 15. junija 2001 Združenemu kraljestvu posredovala predlog za ustanovitev arbitražnega sodišča in predlog za uvedbo postopka na podlagi člena 32 Konvencije o varstvu morskega okolja severovzhodnega Atlantika, podpisane v Parizu 22. septembra 1992, konvencije, ki je bila v imenu Skupnosti odobrena s Sklepom Sveta 89/249/ES z dne 7. oktobra 1997 (UL L 104, str. 1). Ta konvencija je nadomestila zlasti sporazume iz Pariza na področju varstva pred onesnaževanjem morja iz kopenskih virov, ki jih je Skupnost podpisala in ki so bili omenjeni v dodatku izjave o pristojnosti Skupnosti.
- 31 V tem predlogu je Irska zatrjevala, da Združeno kraljestvo ni izpolnilo obveznosti iz člena 9 navedene konvencije, ker ji ni želelo posredovati popolne kopije poročila PA.
- 32 Arbitražno sodišče, ustanovljeno na podlagi te konvencije, je 2. julija 2003 predlog Irske zavrnilo.

33 Vendar se ta tožba zaradi neizpolnitve obveznosti na nanaša na sprožitev zgoraj navedenega postopka.

34 Irska je 25. oktobra 2001 Združeno kraljestvo obvestila, da bo na podlagi člena 287 Konvencije sprožila postopek pred arbitražnim sodiščem iz Aneksa VII te konvencije (v nadaljevanju: arbitražno sodišče) za rešitev „spora glede tovarne MOX, mednarodnih prevozov radioaktivnih snovi in varstva morskega okolja Irskega morja“.

35 Arbitražnemu sodišču je v predlogu za uvedbo postopka predlagala, naj presodi in odloči:

„1. da Združeno kraljestvo ni spoštovalo obveznosti iz členov 192 in 193 in/ali člena 194 in/ali člena 207 in/ali členov 211 in 213 Konvencije glede dovoljenja za obratovanje tovarne MOX, zlasti ker ni sprejelo potrebnih ukrepov za preprečevanje, zmanjševanje in nadziranje onesnaževanja morskega okolja Irskega morja, do katerega je prišlo zaradi: 1. namernih izpuščaj radioaktivnih snovi in/ali odpadkov iz tovarne MOX, in/ali 2. nepredvidenih emisij radioaktivnih snovi in/ali odpadkov iz tovarne MOX in/ali mednarodnih prevozov, povezanih z dejavnostjo tovarne MOX, in/ali 3. emisij radioaktivnih snovi in/ali odpadkov iz tovarne MOX in/ali mednarodnih prevozov, povezanih z dejavnostjo tovarne MOX, ki so posledica terorizma;

2. da Združeno kraljestvo ni spoštovalo obveznosti iz členov 192 in 193 in/ali člena 194 in/ali člena 207 in/ali členov 211 in 213 Konvencije glede dovoljenja

za obratovanje tovarne MOX: 1. ker ni pravilno presodilo ali sploh ni presodilo nevarnosti terorističnega napada na tovarno MOX ali na mednarodne prevoze radioaktivnih snovi, povezanih z dejavnostjo te tovarne, in/ali 2. ker ni primerno pripravilo oziroma sploh ni pripravilo globalne strategije ali globalnega načrta za preprečitev terorističnega napada na tovarno MOX ali na mednarodne prevoze radioaktivnih odpadkov, povezane z dejavnostjo tovarne, ter za obvladovanje in odgovor na tak napad;

3. da Združeno kraljestvo ni spoštovalo obveznosti iz členov 123 in 197 Konvencije glede dovoljenja za obratovanje tovarne MOX in ni izpolnilo obveznosti sodelovanja z Irsko, da bi se zaščitilo morsko okolje Irskega morja, zlasti ker je zavrnilo posredovanje nekaterih informacij in/ali začetek primerne okoljske presoje posledic tovarne MOX in dejavnosti, povezanih s to tovarno, za morsko okolje in/ali ker je dovolilo obratovanje tovarne MOX, čeprav je postopek reševanja spora, ki se nanaša na dostop do informacij, še potekal;
4. da Združeno kraljestvo ni izpolnilo obveznosti iz člena 206 Konvencije glede dovoljenja za obratovanje, dodeljenega tovarni MOX, zlasti
 - (a) ker v [poročilu o okolju iz leta 1993] ni izvedlo primerne in celovite presoje mogočih posledic obratovanja tovarne MOX za morsko okolje Irskega morja; in/ali

(b) ker po objavi [poročila o okolju iz leta 1993] ni izvedlo presoje mogočih posledic obratovanja tovarne MOX za morsko okolje, upoštevajoč dejanske in pravne spremembe po letu 1993 in zlasti po letu 1998; in/ali

(c) ker ni izvedlo presoje mogočih posledic mednarodnih prevozov radioaktivnih snovi v smeri in iz tovarne MOX za morsko okolje Irskega morja; in/ali

(d) ker ni izvedlo presoje nevarnosti, ki jo za morsko okolje Irskega morja pomenijo mogoče posledice enega ali več terorističnih dejanj v zvezi s tovarno MOX in/ali mednarodnimi prevozi radioaktivnih snovi v tovarno MOX in iz nje;

5. da Združeno kraljestvo ne bo dovolilo ali da bo preprečilo (a) obratovanje tovarne MOX in/ali (b) mednarodne prevoze radioaktivnih snovi v Združeno kraljestvo ali iz njega, ki so povezani z obratovanjem tovarne MOX ali s katero koli pripravljalo ali drugo dejavnostjo v zvezi z obratovanjem tovarne MOX, dokler (1) se ne izvede primerna presoja posledic obratovanja tovarne MOX in mednarodnih prevozov radioaktivnih snovi, ki so povezani s tem obratovanjem, za okolje, (2) se ne dokaže, da obratovanje tovarne MOX in mednarodni prevozi radioaktivnih snovi, ki so povezani s tem obratovanjem, ne bodo neposredno ali posredno povzročili namernega izpuščanja radioaktivnih snovi, vključno z radioaktivnimi odpadki, v morsko okolje Irskega morja, in (3) skupaj z Irsko ne odobri in sprejme dokumenta ali globalnega strateškega načrta, ki bo omogočil preprečitev terorističnega napada na tovarno MOX in mednarodne prevoze radioaktivnih odpadkov, ki so povezani z dejavnostjo te tovarne, soočenje ali odgovor na tak napad;

6. da se stroški postopka Irske naložijo Združenemu kraljestvu.“

³⁶ V predlogu za začetek postopka je navedeno zlasti, da bo to sodišče „pozvano, naj upošteva določbe drugih mednarodnih instrumentov, vključno z mednarodnimi konvencijami in predpisi Skupnosti [...]“.

³⁷ Poleg tega navedeni predlog, ki se sklicuje na člen 293 Konvencije, določa, da „Irska meni, da je treba določbe Konvencije razlagati s sklicevanjem na druga mednarodna pravila, ki zavezujejo Irsko in Združeno kraljestvo, kot so Konvencija [za varstvo morskega okolja severnovzhodnega Atlantika] [...], Direktiva 85/337/EGS in direktivi 80/836/Euratom in 96/29/Euratom“.

³⁸ Irska je 9. novembra 2001 pri Mednarodnem sodišču za pomorsko mednarodno pravo vložila tudi zahtevo za začasne ukrepe na podlagi člena 290(5) Konvencije, s katerimi je želela doseči zlasti to, da bi Združeno kraljestvo takoj začasno prepovedalo obratovanje tovarne MOX.

³⁹ S sklepom z dne 3. decembra 2001 (zadeva 10, „zadeva tovarne MOX“, Irska proti Združenemu kraljestvu) je Mednarodno sodišče za pomorsko mednarodno

pravo sprejelo začasne ukrepe, ki so se razlikovali od ukrepov, ki jih je zahtevala Irska:

„Irska in Združeno kraljestvo morata sodelovati in v ta namen brez odlašanj začeti posvetovanja s cilji:

- (a) izmenjati dodatne informacije glede mogočih posledic pogona tovarne MOX za Irsko morje;
- (b) nadzorovati nevarnosti ali posledice za Irsko morje, ki lahko nastanejo zaradi delovanja tovarne MOX;
- (c) po potrebi sprejeti ukrepe za preprečevanje onesnaževanja morskega okolja, ki bi lahko nastalo zaradi delovanja tovarne MOX.“

40 V istem sklepu je navedeno sodišče razglasilo, da je pristojno *prima facie*, in zavrnilo ugovor nepristojnosti, ki ga je na podlagi člena 282 Konvencije navedlo Združeno kraljestvo, ki je trdilo, da se nekateri vidiki očitkov Irske nanašajo na pravo Skupnosti, tako da je Sodišče izključno pristojno za rešitev spora.

- 41 Ta ugovor nepristojnosti je Združeno kraljestvo ponovno navedlo v okviru pisnega postopka pred arbitražnim sodiščem in o njem se je razpravljalo na obravnavi pred tem sodiščem.
- 42 Arbitražno sodišče je s sklepom z dne 24. junija 2003, ki ga je 27. junija naslednjega leta sporočilo Komisiji, odločilo, da prekine postopek do 1. decembra 2003, in zahtevalo, da do tega datuma prejme obširnejše informacije glede vpletenosti prava Skupnosti v spor, o katerem odloča.
- 43 V navedenem sklepu je navedeno sodišče navedlo, da so glede pomembnih vprašanj, kot so procesno upravičenje Irske in Združenega kraljestva, deljena pristojnost Skupnosti in njenih držav članic glede Konvencije, v kolikšnem obsegu se lahko navedeno sodišče izreče na podlagi določb, ki so jih navedle stranke, in izključna pristojnost Sodišča, nastale težave, ki so tesno povezane s pravom Skupnosti.
- 44 Glede tega je arbitražno sodišče menilo, da dejansko obstaja možnost, da bi se Sodišče seznanilo s sporom in odločilo, da se ta spor nanaša na pravo Skupnosti, s čimer bi izključilo sodno pristojnost navedenega sodišča na podlagi člena 282 Konvencije.
- 45 Arbitražno sodišče je poleg tega poudarilo, da se vprašanja, od katerih je odvisna njegova pristojnost, nanašajo zlasti na notranje delovanje drugega pravnega reda, in sicer pravnega reda Skupnosti, in da ta vprašanja rešujejo institucije Skupnosti, zlasti Sodišče.

46 V zvezi s tem je navedeno sodišče menilo, da glede na nevarnost nasprotujočih si odločb in upoštevajoč vzajemno spoštovanje in prijateljske odnose med sodišči ne bi bilo primerno nadaljevati postopka, ne da bi odgovorili na vprašanja, ki se nanašajo na pravo Skupnosti. Arbitražno sodišče je stranki tudi pozvalo, naj ločeno ali skupaj sprejmeta primerne ukrepe za hitro ureditev nerešenih vprašanj v institucionalnem okviru Skupnosti.

47 Z istim sklepom je arbitražno sodišče potrdilo začasne ukrepe, ki jih je že prej določilo Mednarodno sodišče za pomorsko mednarodno pravo, in zavrnilo zahtevo Irske za dodatne začasne ukrepe.

48 Po odločitvi Komisije, da vloži to tožbo zaradi neizpolnitve obveznosti, ker je Irska arbitražnemu sodišču predlagala, naj do sprejetja odločitve Sodišča začasno prekine svoje obravnave. Navedeno sodišče je ta predlog odobrilo s sklepom z dne 14. novembra 2004.

Postopek zaradi neizpolnitve obveznosti

49 Izvršilni sekretar komisije, ustanovljene v okviru te konvencije, je z dopisom z dne 18. junija 2001 obvestil Komisijo, da je Irska začela postopek pred arbitražnim sodiščem, ustanovljenim na podlagi Konvencije o varstvu morskega okolja severovzhodnega Atlantika (glej točko 30 te sodbe).

50 Z dopisom z dne 8. oktobra 2001 so službe Komisije Irski predlagale, naj ustavi ta postopek, ker je za spor izključno pristojno Sodišče.

51 25. oktobra 2001 je Irska sprožila postopek reševanja sporov v okviru Konvencije.

52 20. junija 2002 so se službe Komisije in irski organi sestali na sestanku o vseh spornih dejavnikih v zvezi s tovarno MOX.

53 Z dopisom z dne 27. junija, ki mu je 8. oktobra 2002 sledil opomin, so službe Komisije irske organe prosile, naj ji posredujejo nekatere dodatne dokumente, zlasti vloge, predložene med postopkoma, ki sta bila sprožena v okviru Konvencije o varstvu morskega okolja severovzhodnega Atlantika in Konvencije.

54 Z dopisom z dne 22. oktobra 2002 je Irska ugodila tej prošnji glede vlog, predloženih v njenem imenu v postopkih pred arbitražnim sodiščem, ustanovljenim na podlagi Konvencije o varstvu morskega okolja severovzhodnega Atlantika, in pred Mednarodnim sodiščem za pomorsko mednarodno pravo. Vendar je glede postopka pred arbitražnim sodiščem Irska navedla, da stranki do obravnave veže dolžnost zaupnosti. Poleg tega je navedla, naj njen dopis ne šteje za vložitev pritožbe na podlagi člena 227 ES.

55 Komisija je nato začela postopek zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 226 ES. Z dopisom z dne 15. maja 2003 je Irski poslala opomin za predložitev

svojih stališč o očitku, da ni izpolnila svojih obveznosti na podlagi členov 10 ES in 292 ES na eni strani in členov 192 AE in 193 AE na drugi strani, ker je začela postopek v okviru Konvencije.

56 Ker je Irska v dopisu z dne 15. julija 2003 izrazila nestrinjanje s stališčem Komisije, je ta 19. avgusta 2004 izdala obrazloženo mnenje, s katerim je navedeno državo članico pozvala, naj v roku dveh tednov od sprejetja tega mnenja, ki je bil nato podaljšán za dva tedna, sprejme potrebne ukrepe, da se uskladi s tem mnenjem.

57 Ker Komisija ni bila zadovoljna z odgovorom Irske na navedeno mnenje, je vložila to tožbo.

58 S sklepom predsednika Sodišča z dne 7. aprila 2004 je bila Kraljevini Švedski dovoljena intervencija v podporo predlogom Irske in Združenemu kraljestvu intervencija v podporo predlogom Komisije.

Tožba

59 Komisija v tožbi navaja tri očitke. Prvič naj bi Irska s tem, da je v okviru Konvencije sprožila postopek proti Združenemu kraljestvu, kršila izključno pristojnost Sodišča za odločanje v vsakem sporu, ki se nanaša na razlago in uporabo prava Skupnosti, ki jo določa člen 292 ES; drugič naj bi kršila isto določbo in člen 193 AE s tem, da je arbitražnemu sodišču predložila spor, katerega rešitev vključuje razlago in uporabo instrumentov prava Skupnosti, in tretjič naj bi na eni strani kršila dolžnost sodelovanja iz člena 10 ES s tem, da je izvrševala pristojnost Skupnosti, in na drugi strani

kršila isto dolžnost, kot izhaja iz člena 10 ES in 192 AE, s tem, da ni predhodno obvestila pristojnih institucij Skupnosti niti se z njimi ni posvetovala.

Prvi očitke

- ⁶⁰ Komisija s prvim očitkom trdi, da Irska s tem, da je začela postopek reševanja sporov po Konvenciji za rešitev spora z Združenim kraljestvom o tovarni MOX, ni spoštovala izključne pristojnosti Sodišča glede sporov o razlagi in uporabi prava Skupnosti in je tako kršila člen 292 ES.

Trditve strank

- ⁶¹ Komisija trdi, da ker je Konvencija mešani sporazum, so njene določbe, na katere se je sklicevala Irska pred arbitražnim sodiščem, v zunanji pristojnosti Skupnosti na področju varstva okolja, kot jo določa člen 175 ES, in da je zaradi tega za razlago in uporabo teh določb v okviru spora med državami članicami izključno pristojno Sodišče na podlagi člena 292 ES.
- ⁶² Sklep 98/392, zlasti glede na to, da se nanaša na člen 175 ES, in izjava o pristojnostih Skupnosti, glede na to, da določa, da je varstvo morskega okolja v deljeni pristojnosti

Skupnosti, naj bi potrjevala, da je Skupnost izvrševala delno pristojnost na področju varstva okolja s tem, da je postala članica Konvencije. Torej naj ne bi bilo treba dokazati izključne pristojnosti Skupnosti na področjih, na katere se nanaša spor.

⁶³ Iz sodne prakse Sodišča naj bi izhajalo, da če je bil spor predložen Sodišču v skladu z določbami Pogodbe, je to pristojno za razlago določb mešanih sporazumov takrat, kadar so te v izključni pristojnosti Skupnosti, in takrat, kadar so te v deljeni pristojnosti Skupnosti. Komisija se glede tega sklicuje na sodbe z dne 16. junija 1998 v zadevi *Hermès* (C-53/96, Recueil, str. I-3603, točka 33), z dne 14. decembra 2000 v združenih zadevah *Dior in drugi* (C-300/98 in C-392/98, Recueil, str. I-11307, točka 33) in z dne 19. marca 2002 v zadevi *Komisija proti Irski* (C-13/00, Recueil, str. I-2943, točka 20).

⁶⁴ Poleg tega naj bi bila vsa vprašanja, navedena pred arbitražnim sodiščem, široko pokrita s skoraj popolnim normodajnim okvirom notranjih aktov Skupnosti, od katerih jih je nekaj omenjenih v dodatku k izjavi o pristojnostih Skupnosti.

⁶⁵ Ta izjava, ki določa, da lahko Skupnost postane članica Konvencije samo v mejah svojih pristojnosti, naj nikakor ne bi omejila širjenja področij, ki so predmet izključne pristojnosti.

⁶⁶ Irska navaja, da pristojnosti za področja, na katera se nanašajo določbe Konvencije, na kateri ta država članica utemeljuje svoj predlog pred arbitražnim sodiščem, niso bile prenesene na Skupnost.

- 67 Kot naj bi potrjevala izjava o pristojnostih Skupnosti, bi bilo za uveljavitev pristojnosti Skupnosti treba dokazati, da zadevne določbe Konvencije vplivajo na akte prava Skupnosti.
- 68 Deljene pristojnosti, navedene v tej izjavi, za področja, na katerih je Skupnost določila le minimalna pravila, naj ne bi bile prenesene in bi torej še vedno pripadale državam članicam.
- 69 Določbe mešanih sporazumov o deljenih pristojnostih Skupnosti naj bi bile sestavni del prava Skupnosti samo, če bi lahko vplivale na skupna pravila prava Skupnosti.
- 70 Vendar naj v tej zadevi ne bi bilo tako, da zadevna pravila Skupnosti o varstvu okolja določajo namreč le minimalna pravila.
- 71 Komisija naj torej ne bi bila dokazala, da določbe Konvencije, na katere se je sklicevala Irska pred arbitražnim sodiščem, zajemajo enake obveznosti kot določbe, ki jih določajo obstoječi akti Skupnosti, zato naj bi ne bila dokazala vpliva na pravila Skupnosti.
- 72 Po mnenju irske vlade zadevne določbe Konvencije zajemajo strožje obveznosti kot obveznosti po pravu Skupnosti.

- 73 Glede izpuščanja radioaktivnih snovi v morsko okolje in na področju obveščanja in sodelovanja v sektorju za pomorski prevoz teh snovi naj ne bi bilo predpisov Skupnosti. Poleg tega naj predpisi Skupnosti ne bi zajemali nobenega pravila, primerljivega s členom 123 Konvencije.
- 74 Ker Euratom ni del Konvencije in ker noben akt, sprejet v okviru Pogodbe ESAE, ni v dodatku k izjavi o pristojnostih Skupnosti, naj bi se v okviru te Konvencije Skupnosti ne dodelila nobena pristojnost na podlagi navedene pogodbe.
- 75 Švedska vlada trdi, da ker zunanja pristojnost Skupnosti na področju varstva okolja ni izključna, postane Skupnost izključno pristojna samo, če in ker je na notranji ravni sprejela skupna pravila, na katera lahko vplivajo obveznosti, ki so jih sklenile države članice na mednarodni ravni. Navedena vlada glede tega navaja sodbo z dne 31. marca 1971 v zadevi Komisija proti Svetu (22/70, Recueil, str. 263, v nadaljevanju: sodba AETR, točka 17).
- 76 Vendar naj bi države članice v primeru, ko so skupna pravila zgolj minimalna, ohranile pravico, da na nacionalni in na mednarodni ravni zahtevajo višjo raven varstva.
- 77 Vlada Združenega kraljestva trdi, da je treba glede dela XII Konvencije o varstvu morskega okolja pristojnost Skupnosti utemeljiti na skupnih pravilih, sprejetih na podlagi člena 175 ES in ne na okoljskih ciljih, naštetih v členu 174 ES.

- 78 Da bi preverili obseg prenosa pristojnosti na Skupnost na področju, na katero se nanašajo zadevne določbe Konvencije, bi se bilo treba obrniti na načela iz točk od 15 do 17 sodbe AETR in na poznejšo sodno prakso, ki je razvila ta načela, zlasti mnenji 1/94 z dne 15. novembra 1994 (Recueil, str. I-5267, točka 77) in 2/94 z dne 28. marca 1996 (Recueil, str. I-1759, točke od 24 do 26).
- 79 Vendar naj določbe Konvencije, ki jih je pred arbitražnim sodiščem navedla Irska, ne bi vplivale na skupna pravila Skupnosti, ker se take, kot jih je pred navedenim sodiščem navedla in razlagala ta država članica, v ozkem delu, ne pa v širšem smislu, nanašajo na področje, ki ga pokriva Pogodba.

Presoja Sodišča

- 80 Najprej je treba navesti, da Komisija s prvim očitkom Irski očita, da je kršila izključno pristojnost Sodišča, ker je arbitražnemu sodišču predložila spor z drugo državo članico o razlagi in uporabi določb Konvencije, ki zajemajo obveznosti, ki jih je Skupnost prevzela pri izvrševanju svojih zunanjih pristojnosti na področju varstva okolja, in da je s tem kršila člen 292 ES. Drugi in tretji očitek se nanašata na člene Pogodbe ESAE, na katere se sklicujejo predlogi Komisije.
- 81 Na podlagi člena 300(7) ES so „[s]porazumi, sklenjeni v skladu s pogoji iz [navedene-ga], [...] za institucije Skupnosti in države članice zavezujoči“.

82 Skupnost je podpisala Konvencijo in ta je bila nato odobrena s Sklepom 98/392. Iz tega izhaja, da so določbe te konvencije v skladu z ustaljeno sodno prakso sestavni del pravnega reda Skupnosti (glej zlasti sodbo z dne 10. januarja 2006 v zadevi International Air Transport Association in European Low Fares Airline Association, C-344/04, ZOdl., str. I-403, točka 36).

83 Skupnost in vse njene države članice so Konvencijo sklenile na podlagi deljene pristojnosti.

84 Vendar je Sodišče že odločilo, da imajo glede določb, ki so v pristojnosti Skupnosti, v pravnem redu Skupnosti mešani sporazumi enak položaj kot čisti sporazumi Skupnosti (zgoraj navedena sodba Komisija proti Irski, točka 14).

85 Sodišče je iz tega sklepalo, da države članice s tem, da zagotovijo spoštovanje obveznosti, ki izhajajo iz sporazuma, ki so ga sklenile institucije Skupnosti, v pravu Skupnosti izpolnijo obveznost do Skupnosti, ki je prevzela odgovornost dobrega izvrševanja tega sporazuma (zgoraj navedena sodba Komisija proti Irski, točka 15).

86 Ker je Konvencija mešani sporazum, je torej treba preučiti, ali določbe tega sporazuma, ki jih je Irska navedla pred arbitražnim sodiščem v okviru spora o tovarni MOX, spadajo v pristojnost Skupnosti.

87 Iz besedila predloga Irske o uvedbi postopka (ki je povzeto v točki 35 te sodbe) izhaja, da ta država članica Združenemu kraljestvu očita zlasti to, da je dovolilo obratovanje tovarne MOX, ne da bi spoštovalo nekatere obveznosti iz Konvencije.

- 88 Razen člena 123 Konvencije so vse določbe, navedene glede tega, zajete v delu XII navedene konvencije, ki ima naslov „Varstvo in ohranitev morskega okolja“.
- 89 Irska Združenemu kraljestvu očita zlasti to, da je kršilo najprej člen 206 Konvencije s tem, da ni izpolnilo obveznosti začetka primerne presoje okoljskih posledic celote dejavnosti, povezanih s tovarno MOX za morsko okolje Irskega morja, nato člena 123 in 197 Konvencije s tem, da ni izpolnilo obveznosti sodelovanja z Irsko zaradi varstva morskega okolja Irskega morja, polzaprttega morja, in končno členov 192, 193 in/ali 207, 211 in 213 Konvencije s tem, da ni sprejelo potrebnih ukrepov za preprečevanje, zmanjševanje in nadziranje onesnaževanja morskega okolja Irskega morja.
- 90 Sodišče je že razložilo, da člen 175(1) ES tvori primerno pravno podlago za sklenitev mednarodnih sporazumov na področju varstva okolja v imenu Skupnosti (v tem smislu glej mnenje 2/00 z dne 6. decembra 2001, Recueil, str. I-9713, točka 44).
- 91 Ta sklep potrdi branje te določbe v povezavi z določbo iz zadnje alinee člena 174(1) ES, ki med cilje, ki jih je treba zasledovati v okviru okoljske politike, izključno vključuje „spodbujanje na mednarodni ravni ukrepov, namenjenih soočenju z regionalnimi ali planetnimi problemi okolja“.
- 92 Kot določa člen 176 ES, ta zunanja pristojnost Skupnosti na področju varstva okolja, v tem primeru morskega, ni izključna, ampak načeloma deljena med Skupnostjo in državami članicami (v tem smislu glej zgoraj navedeno mnenje 2/00, točka 47).

93 Kljub temu se vprašanje, ali je določba mešanega sporazuma v pristojnosti Skupnosti, nanaša na dodelitev in torej obstoj te pristojnosti, ne na njeno izključnost ali deljenost.

94 Iz navedenega izhaja, da zunanja pristojnost Skupnosti na področju varstva morskega okolja načeloma ni odvisna od sprejetja izvedenih pravnih aktov, ki bi pokrivali zadevno področje in bi lahko bili ob sodelovanju držav članic pri sklepanju zadevnega sporazuma prizadeti v smislu načela, ki ga je razvilo Sodišče v točki 17 sodbe AETR.

95 Skupnost lahko sklene sporazum na področju varstva okolja, čeprav posebna področja, ki so pokrita s temi sporazumi, še niso ali so zgolj deloma predmet predpisov na ravni Skupnosti, ki zaradi tega ne morejo biti prizadeti (v tem smislu glej zgoraj navedeno mnenje 2/00, točke od 44 do 47, in sodbo z dne 7. oktobra 2004 v zadevi Komisija proti Franciji, C-239/03, ZOdl., str. I-9325, točka 30).

96 V teh pogojih je treba preveriti, ali in kako se je Skupnost, ko je postala stranka Konvencije, odločila o izvrševanju svoje zunanje pristojnosti na področju varstva okolja.

97 V prvi navedbi preambule Sklepa 98/392 sklicevanje na člen 130s(1) ES (po spremembi člen 175(1) ES), ki je izmed drugih določb pravni temelj sklepa o odobritvi Konvencije, določa, da je dejansko bil tak primer.

- 98 Poleg tega je v peti uvodni izjavi tega sklepa navedeno, da je namen odobritve navedene konvencije s strani Skupnosti, da se ji omogoči, da postane njena stranka v mejah svoje pristojnosti.
- 99 Izjava o pristojnostih Skupnosti iz člena 1(3) navedenega sklepa, ki je del uradne potrditve Skupnosti, ki sestavlja Prilogo II k temu sklepu, določa obseg in značilnosti pristojnosti, ki so jih države članice prenesle na Skupnosti na področjih, ki jih obravnava Konvencija in za katera je Skupnost sprejela pravice in obveznosti, ki jih določa ta konvencija.
- 100 Irska trdi, da je treba člen 4(3) Aneksa IX h Konvenciji, zlasti pojem „prenos pristojnosti“, in izjavo o pristojnostih Skupnosti razumeti tako, da so bile glede deljenih pristojnosti na Skupnost prenesene in je Skupnost, ko je postala stranka Konvencije, izvrševala pristojnosti, ki so postale izključne zaradi učinka priključitve v smislu načela, ki ga je Sodišče razvilo v točki 17 sodbe AETR.
- 101 Šlo naj bi za posebnost Konvencije, ker le-ta omogoča prenos zgolj izključnih pristojnosti Skupnosti, druge pristojnosti in ustrezne odgovornosti pa imajo države članice.
- 102 Po mnenju Irske so zadevne določbe Skupnosti le minimalna pravila, zato načeloma niso prizadeta; posledično naj deljene pristojnosti, ki so v zvezi z njimi, ne bi bile prenesene v okviru Konvencije.

103 Nasprotno Komisija trdi, da je treba izjavo o pristojnostih Skupnosti razumeti v tem smislu, da so bile zadevne deljene pristojnosti prenesene in da jih je izvrševala Skupnost, čeprav se nanašajo na področja, za katera trenutno ni predpisov Skupnosti.

104 Glede tega je treba poudariti, da točka 2, tretja alineja, prvi pododstavek, drugi stavek, izjave o pristojnostih Skupnosti, zlasti glede določb Konvencije o preprečevanju onesnaževanja morja, vsebuje besedilo, da „kadar pravila Skupnosti obstajajo, vendar niso prizadeta, zlasti v primeru določb Skupnosti, ki določajo le minimalna pravila, so države članice pristojne, brez škode za pristojnost Skupnosti, da delujejo na tem področju“.

105 Posledično navedena izjava potrdi, da so bile v okviru Konvencije prenesene deljene pristojnosti, zlasti na področju preprečevanja onesnaževanja morja, in sicer v odsotnosti priključitve zadevnih pravil Skupnosti v smislu načela, razvitega v sodbi AETR.

106 Kljub temu isti odlomek v izjavi o pristojnosti Skupnosti prenos deljenih pristojnosti podredi obstoju pravil Skupnosti, čeprav ni nujno, da so ta prizadeta.

107 V drugih primerih, in sicer tistih, v katerih pravil Skupnosti ni, pristojnost zadeva države članice v skladu s točko 2, druga alineja, tretji pododstavek, navedene izjave.

- 108 Iz tega izhaja, da je v posebni zvezi s Konvencijo ugotovitev o prenosu deljenih pristojnosti na Skupnost odvisna od obstoja pravil Skupnosti na področjih, ki jih pokrivajo zadevne določbe Konvencije, ne glede na njihov pomen in značilnosti.
- 109 Glede tega je izjava o pristojnostih Skupnosti koristna, vendar ne izčrpna podlaga za sklicevanje.
- 110 Vendar se zdi, da področja, ki jih pokrivajo določbe Konvencije, ki jih je navedla Irska pred arbitražnim sodiščem, zelo obširno urejajo akti Skupnosti in da jih je več od njih izrecno navedenih v dodatku k navedeni izjavi.
- 111 Tako je treba glede očitka o kršitvi obveznosti izvedbe primerne presoje okoljskih posledic celote dejavnosti, ki so povezane s tovarno MOX, za morsko okolje Irskega morja na podlagi člena 206 Konvencije ugotoviti, da je to področje predmet Direktive 85/337, ki je navedena v dodatku k izjavi o pristojnostih Skupnosti.
- 112 Poleg tega naj Irska ne bi ugovarjala upoštevnosti te direktive, ker se je v svojem predlogu za uvedbo postopka pred arbitražnim sodiščem sklicevala nanjo kot na akt, ki je lahko vir za razlago zadevnih določb Konvencije.
- 113 Poleg tega je Irska iz te direktive izpeljala nekaj dokazov v podporo navedenemu očitku v svojem zagovoru pred navedenim sodiščem.

- 114 Enaka ugotovitev velja za očitek, ki ga je Irska utemeljila s členi 192, 193, 194, 207, 211 in 213 Konvencije, ki se nanaša na obveznost sprejetja potrebnih ukrepov za preprečevanje, zmanjševanje in nadziranje onesnaževanja Irskega morja.
- 115 V bistvu je Irska v svojih zagovorih pred arbitražnim sodiščem izvedla številne dokaze iz Direktive 85/337 v podporo temu očitku glede obveznosti preprečevanja onesnaževanja. Upoštevnost te direktive na tem področju je torej očitna.
- 116 Poleg tega je isti očitek, ki se nanaša na mednarodne prevoze radioaktivnih snovi, povezane z dejavnostjo tovarne MOX, tesna vez z Direktivo 93/75, ki je ravno tako navedena v dodatku k izjavi o pristojnostih Skupnosti, ki ureja minimalne zahteve za plovila, ki so namenjena v pristanišča Skupnosti ali jih zapuščajo in ki prevažajo nevarno blago ali blago, ki onesnažuje morje.
- 117 Poleg tega je treba glede očitka na podlagi členov 123 in 197 Konvencije o nesodelovanju Združenega kraljestva in zlasti o zavrnitvi, da z Irsko deli nekatere informacije, kot je popolna različica poročila PA, ugotoviti, da razpolaganje s takimi informacijami pokriva Direktiva Sveta 90/313/EGS z dne 7. junija 1990 o prostem dostopu do informacij o okolju (UL L 158, str. 56).
- 118 Poleg tega, kot je bilo navedeno v točki 31 te sodbe, je Irska enak očitek navedla pred arbitražnim sodiščem, ustanovljenim na podlagi člena 9 Konvencije o varstvu morskega okolja severovzhodnega Atlantika, ki jo je ponovno navedla v svojem predlogu za uvedbo postopka pred arbitražnim sodiščem kot vir za razlago zadevnih določb Konvencije. Vendar je Konvencijo o varstvu morskega okolja severovzhodnega Atlantika sklenila Skupnost in ta konvencija je poleg tega nadomestila

sporazume iz Pariza na področju preprečevanja onesnaževanja morja iz kopenskih virov, ki so navedeni celo v dodatku k izjavi o pristojnostih Skupnosti.

119 Poleg tega je jasno, da je Irska v svojih zagovorih pred arbitražnim sodiščem svoje trditve v podporo navedenemu očitku utemeljila na Direktivi 85/337, Direktivi 90/313 in na Konvenciji o varstvu morskga okolja severovzhodnega Atlantika.

120 Ta dejstva zadoščajo za ugotovitev, da določbe Konvencije o preprečevanju onesnaževanja morja, ki jih je navedla Irska in ki očitno pokrivajo pomemben del spora o tovarni MOX, zadevajo pristojnost Skupnosti, ki se jo je le-ta odločila izvrševati s tem, da je postala stranka Konvencije.

121 Iz navedenega izhaja, da določbe Konvencije, ki jih je Irska navedla v okviru spora o tovarni MOX, predloženega arbitražnemu sodišču, sestavljajo pravila, ki so del pravnega reda Skupnosti. Zato je Sodišče pristojno za reševanje sporov o razlagi in uporabi navedenih določb in za presojo, ali jih država članica spoštuje (v tem smislu glej zgoraj navedeni sodbi Komisija proti Irski, točka 20, in Komisija proti Franciji, točka 31).

122 Kljub temu je treba določiti, ali je ta pristojnost Sodišča izključna, tako da bi nasprotovala temu, da država članica spor, kot je ta o tovarni MOX, predloži arbitražnemu sodišču, oblikovanemu v skladu z Aneksom VII Konvencije.

123 Sodišče je že poudarilo, da naj mednarodni sporazum ne bi ogrožal ureditve pristojnosti, kot so jo določile pogodbe, in s tem neodvisnosti pravnega sistema Skupnosti, katerega spoštovanje zagotavlja Sodišče na podlagi člena 220 ES. To izključno pristojnost Sodišča potrjuje člen 292 ES, v skladu s katerim se države članice obvezujejo, da bodo spore glede razlage ali uporabe te pogodbe reševale le na načine, določene v tej pogodbi (v tem smislu glej mnenji 1/91 z dne 14. decembra 1991, Recueil, str. I-6079, točka 35, in 1/00 z dne 18. aprila 2002, Recueil, str. I-3493, točki 11 in 12).

124 Takoj je treba ugotoviti, da Konvencija ravno omogoča, da se ne ogrozijo izključne pristojnosti Sodišča, tako da se ohrani neodvisnost pravnega sistema Skupnosti.

125 Iz člena 282 Konvencije dejansko izhaja, da sistem reševanja sporov po Pogodbi ES, ki za reševanje sporov med državami članicami predvideva postopke, ki privedejo do obveznih odločb, načeloma prevlada nad sistemom iz dela XV Konvencije.

126 Dokazano je bilo, da določbe Konvencije, ki se uporabijo v sporu o tovarni MOX, pokrivajo pristojnost Skupnosti, ki jo je ta izvrševala s tem, da je pristopila h Konvenciji, tako da so te določbe sestavni del pravnega reda Skupnosti.

127 Torej gre v tej zadevi za spor o razlagi ali uporabi Pogodbe ES v smislu člena 292 ES.

128 Ker gre za spor med državama članicama zaradi domnevne kršitve obveznosti prava Skupnosti, ki naj bi jih zajemale navedene določbe Konvencije, ta spor pokriva eden od načinov reševanja sporov, ki jih je uvedla Pogodba v smislu člena 292 ES, in sicer postopek po členu 227 ES.

129 Poleg tega ni sporno, da je treba postopek, kot ga je arbitražnemu sodišču predložila Irska, kvalificirati kot način reševanja spora v smislu člena 292 ES, ker so odločbe takega sodišča na podlagi člena 296 Konvencije dokončne in obvezne za stranke v sporu.

130 Irska kljub temu trdi, podredno, da če bi Sodišče sklenilo, da so določbe Konvencije, navedene pred arbitražnim sodiščem, sestavni del prava Skupnosti, bi morale enako skleniti glede določb Konvencije o reševanju sporov. Posledično bi postopek pred arbitražnim sodiščem iz člena 287(1)(c) Konvencije predstavljal način reševanja sporov po Pogodbi v smislu člena 292 ES.

131 To trditev je treba zavrniti.

132 Kot je bilo poudarjeno v točki 123 te sodbe, naj mednarodna konvencija, kot je Konvencija, ne bi ogrožala izključne pristojnosti Sodišča za reševanje sporov med državami članicami o razlagi in uporabi prava Skupnosti. Še več, kot je bilo navedeno v točkah 124 in 125 te sodbe, člen 282 Konvencije zagotavlja ravno to, da takega ogrožanja ne bi bilo in da bo neodvisnost pravnega sistema Skupnosti dejansko zaščiten.

133 Iz vsega navedenega izhaja, da člena 220 ES in 292 ES nasprotujeta temu, da Irska začne postopek reševanja spora o tovarni MOX pred arbitražnim sodiščem.

134 Te ugotovitve ne izpodbije dejstvo, da se predlog Irske za začetek postopka pred arbitražnim sodiščem nanaša tudi na nekatere obveznosti Združenega kraljestva na področju tveganj, povezanih s terorizmom.

135 Ne da bi se morali izreči o vprašanju, ali ta del spora pokriva pravo Skupnosti, lahko ugotovimo, kot izhaja iz točke 120 te sodbe, da se v tej zadevi pomemben del spora med Irsko in Združenim kraljestvom nanaša na razlago ali uporabo prava Skupnosti. Po potrebi bo moralo Sodišče ugotoviti sestavne dele spora, ki se nanašajo na določbe zadevnega mednarodnega sporazuma, ki niso v njegovi pristojnosti.

136 Ker je pristojnost Sodišča izključna in obvezna za vse države članice, se trditve Irske o prednosti arbitražnega postopka na podlagi Aneksa VII Konvencije pred tožbo pred Sodiščem na podlagi člena 227 ES ne sprejmejo.

137 Če bi bila taka prednost dokazana, v nobenem primeru ne bi upravičila, da se država izogne obveznostim po Pogodbi glede sodnih postopkov, katerih namen je preprečiti, da bi druga država kršila pravo Skupnosti (v tem smislu glej sodbo z dne 25. septembra 1979 v zadevi Komisija proti Franciji, 232/78, Recueil, str. 2729, točka 9).

138 Končno glede trditev Irske o nujnosti in možnosti zaščitnih ukrepov na podlagi člena 290 Konvencije zadošča poudarek, da lahko Sodišče na podlagi člena 243 ES predpišečasne ukrepe, potrebne v zadevah, v katerih odloča. Taki ukrepi so torej očitno lahko odrejeni v okviru postopka na podlagi člena 227 ES.

139 Glede na vse navedene ugotovitve je treba prvi očitek sprejeti.

Drugi očitek

140 Komisija z drugim očitkom navaja, da je Irska s tem, da je instrumente prava Skupnosti predložila v razlago in uporabo arbitražnemu sodišču, kršila člen 292 ES in glede navedenih instrumentov, ki pokrivajo Pogodbo ESAE, člen 193 AE.

Trditve strank

141 Komisija Irski očita, da ni spoštovala izključne pristojnosti Sodišča, kot jo določata člena 292 ES in 193 AE, ker je pred arbitražnim sodiščem, zlasti v predlogu za začetek postopka, navedla nekatere instrumente prava Skupnosti, ki pokrivajo Pogodbo ES ali Pogodbo ESAE na podlagi člena 293 Konvencije, torej kot pravo, ki ga uporabi to sodišče.

142 Vlada Združenega kraljestva, ki je meni enako, navaja, da je Irska v odgovorih, ki jih je predložila pred navedenim sodiščem, na podlagi člena 293 Konvencije navedla več aktov Skupnosti, zlasti direktivi 85/337 in 90/313, Direktivo Sveta 92/3/Euratom z dne 3. februarja 1992 o nadzorovanju in kontroli pošilk radioaktivnih odpadkov med državami članicami ter v Skupnost in iz nje (UL L 35, str. 24) in mednarodne sporazume, kot je Konvencija o varstvu morskega okolja severovzhodnega Atlantika.

143 Navedena vlada trdi tudi to, da je Irska pred tem sodiščem navedla trditve, ki se nanašajo na razlago posebnih določb teh aktov ali sporazumov, ki naj bi jo izvedlo to sodišče, in zatrjevala, da vedenje Združenega kraljestva ni združljivo z nekaterimi obveznostmi prava Skupnosti, ki naj bi izhajale iz njih.

144 Irska trdi, da se je sklicevala na instrumente prava Skupnosti kot na nezavezujoče akte, z edinim ciljem, da olajša razlago nekaterih pojmov Konvencije, pri čemer je navedla, kako se jih razume v praksi sodišč iz drugih pravnih redov, kot je sodišče, ki odloča.

145 Po mnenju te države članice se deli pravnega reda, ki ni pravni red Konvencije, ravno tako lahko uporabijo kot „napotitev“, kar je veljavna pravna tehnika, namenjena zagotovitvi skladnega soobstoja pravil, ki izhajajo iz različnih pravnih redov.

Presoja Sodišča

146 Jasno je, da je Irska v svojem predlogu za uvedbo postopka in v vlogah pred arbitražnim sodiščem navedla določeno število aktov Skupnosti.

- 147 Poleg Konvencije o varstvu morskega okolja severovzhodnega Atlantika gre v zvezi s Pogodbo ES predvsem za direktivi 85/337 in 90/313 in v zvezi s Pogodbo ESAE za direktive 92/3, 80/836 in 96/29.
- 148 Ravno tako je jasno, da je Irska akte Skupnosti navedla na podlagi člena 293(1) Konvencije, ki določa, da sodišče, kot je arbitražno sodišče, „uporablja to konvencijo in druga pravila mednarodnega prava, ki niso v nasprotju s to konvencijo“.
- 149 Kot je navedel generalni pravobranilec v točkah 49 in 50 sklepnih predlogov, iz različnih delov odgovorov, ki jih je Irska predložila arbitražnemu sodišču, izhaja, da je ta država članica navedene akte Skupnosti predložila ne le kot upoštevne dejavnike za razjasnitev pomena splošnih določb Konvencije, na katere se nanaša spor, ampak tudi kot pravila mednarodnega prava, ki jih mora navedeno sodišče uporabiti na podlagi člena 293 Konvencije.
- 150 Kot je trdilo Združeno kraljestvo, ne da bi se mu glede tega nasprotovalo, je Irska pred arbitražnim sodiščem navajala zlasti to, da okoljska študija iz leta 1993 ni izpolnjevala zahtev Direktive 85/337 in da zavrnitev Združenega kraljestva, da posreduje načrt obratovanja tovarne MOX, ni omogočila presoje o opravičenosti te tovarne, kot zahteva Direktiva 96/29, poleg tega, da je ta zavrnitev kršila člen 6 Direktive 80/836 in člen 6 Direktive 96/29.
- 151 Torej se zdi, da je Irska arbitražnemu sodišču predložila instrumente prava Skupnosti, da bi jih to razložilo in uporabilo v okviru postopka, katerega cilj je bila ugotovitev, da je Združeno kraljestvo kršilo določbe navedenih instrumentov.

152 Vendar je to v nasprotju z obveznostjo držav članic na podlagi členov 292 ES in 193 AE, da spoštujejo izključno pristojnost Sodišča za obravnavanje sporov o razlagi in uporabi določb prava Skupnosti, zlasti ob sklicevanju na postopke iz členov 227 ES in 142 AE, katerih cilj je ugotovitev, da je druga država članica kršila ti določbi.

153 Ker nekateri zadevni instrumenti pokrivajo Pogodbo ES in drugi Pogodbo ESAE, je treba ugotoviti kršitev členov 292 ES in 193 AE.

154 Poleg tega je treba poudariti, da začetek in nadaljevanje postopka pred arbitražnim sodiščem v okoliščinah, ki izhajajo iz točk od 146 do 150 te sodbe, pomenita očitno tveganje, da se lahko ogrozi ureditev pristojnosti po pogodbah in posledično neodvisnost pravnega sistema Skupnosti.

155 To tveganje obstaja, kot potrjuje Irska, čeprav je ta uradno zagotovila, da arbitražnega sodišča ne poziva in ga ne bo pozvala, naj preizkusi ali presodi na podlagi člena 293 Konvencije ali druge določbe, ali je Združeno kraljestvo kršilo pravilo prava Skupnosti.

156 Poleg tega navedeno tveganje popolnoma oslabi pomen dejstva, da bi Irska lahko navedeno sodišče pozvala, naj uporabi pravo Skupnosti z napotitvijo ali na drugačen način.

157 Posledično se šteje, da je drugi očitek utemeljen.

Tretji očitek

- 158 Komisija s tretjim očitkom navaja, prvič, da Irska ni spoštovala dolžnosti sodelovanja, ki izhaja iz člena 10 ES, ker je Irska s tem, da je začela postopek v okviru Konvencije na podlagi določb o pristojnosti Skupnosti, izvrševala pristojnost, ki pripada Skupnosti. Drugič, Irska naj prav tako ne bi izpolnila obveznosti sodelovanja, ki izhaja iz členov 10 ES in 192 AE s tem, da je enostransko začela ta postopek, ne da bi predhodno obvestila pristojne institucije Skupnosti in se posvetovala z njimi.

Trditve strank

- 159 Komisija navaja, da je Irska s tem, da je začela postopek reševanja sporov v okviru Konvencije na podlagi določb te konvencije, ki se nanašajo na pristojnost Skupnosti, izvrševala pristojnost, ki pripada Skupnosti.
- 160 Tako dejanje bi lahko ustvarilo zmedo pri tretjih državah, ki so stranke Konvencije, glede zunanjega zastopanja in notranje povezanosti Skupnosti kot pogodbene stranke in bi bilo zelo škodljivo za učinkovito in usklajeno zunanje delovanje Skupnosti.
- 161 Še več, člena 10 ES in 192 AE naj bi kršila dejstvo, da država članica ne more enostransko začeti postopka reševanja sporov v okviru mešanega sporazuma, ne da bi predhodno obvestila pristojne institucije Skupnosti in se posvetovala z njimi.

162 Vendar naj bi se vsi stiki med Komisijo in Irsko zgodili po začetku postopkov reševanja spora v okviru Konvencije o varstvu morskega okolja severovzhodnega Atlantika in Konvencije.

163 Irska trdi, da člen 10 ES kot splošno načelo ustvari ostanek obveznosti. Če bi Sodišče moralo presoditi, da je šlo za neizpolnitev obveznosti iz člena 292 ES, naj ne bi šlo tudi za neizpolnitev obveznosti iz člena 10 ES.

164 Švedska vlada o tem meni enako.

165 Irska dodaja, da v okoliščinah tega primera predhodno posvetovanje ne bi omogočilo uskladitve teh mnenj, ker je Komisija očitno menila, da država članica ne more začeti postopka reševanja sporov po Konvenciji.

166 Vlada Združenega kraljestva trdi, da bi bila Irska morala ugotoviti, da so obstajali objektivni razlogi za resen dvom o skladnosti njenega namena s členoma 292 ES in 193 AE.

167 V teh pogojih naj bi se ta država posvetovala s svojimi partnerji, in če spor ne bi bil rešen tako, bi Sodišču pripadalo, da odloči o pristojnosti Skupnosti.

Presoja Sodišča

- 168 Najprej je Komisija Irski očitala, da je kršila dolžnost sodelovanja, ki izhaja iz člena 10 ES, ker naj bi s tem, da je začela arbitražni postopek na podlagi Konvencije, navedena država izvrševala pristojnost, ki pripada Skupnosti.
- 169 Obveznost držav članic iz člena 292 ES, da se obrnejo na sodni sistem Skupnosti in da spoštujejo izključno pristojnost Sodišča, ki je temeljna oblika tega sistema, je treba razumeti kot posebno obliko njihove splošnejše dolžnosti lojalnosti iz člena 10 ES.
- 170 Poleg tega je treba ugotoviti, da je predmet tega prvega dela tretjega očitka enak kot predmet prvega očitka, ker se nanaša na enako ravnanje Irske, in sicer, da je ta država članica s tem, da je sprožila postopek pred arbitražnim sodiščem, kršila člen 292 ES.
- 171 Zato ni potrebna ugotovitev, da je prišlo do neizpolnitve splošnih obveznosti iz določb člena 10 ES, ki je drugačna od že ugotovljene neizpolnitve posebnih obveznosti Skupnosti, h katerim je bila Irska zavezana na podlagi člena 292 ES.
- 172 Drugič, Komisija Irski očita, da je kršila člena 10 ES in 192 AE, ker je sprožila postopek pred arbitražnim sodiščem, ne da bi predhodno obvestila pristojne institucije Skupnosti in se posvetovala z njimi.

173 Ta drugi del tretjega očitka se nanaša na domnevno opustitev Irske, ki je različna od ravnanja, ki je predmet prvega očitka. Zato ga je treba preučiti.

174 Sodišče opozarja, da člen 10 ES državam članicam nalaga, naj na vseh področjih, ki ustrezajo ciljem iz Pogodbe, olajšajo uresničitev nalog Skupnosti in naj se vzdržijo vseh ukrepov, ki bi lahko ogrozili uresničitev ciljev iz Pogodbe (glej zlasti mnenje 1/03 z dne 7. februarja 2006, ZOdl., str. I-1145, točka 119). Države članice prevzemajo take obveznosti v okviru Pogodbe ESAE na podlagi člena 192 AE.

175 Poleg tega je Sodišče poudarilo, da so države članice in institucije Skupnosti dolžne tesno sodelovati pri izpolnjevanju obveznosti, ki so jih prevzele v okviru deljene pristojnosti za sklepanje mešanih sporazumov (glej zgoraj navedeno sodbo Dior in drugi, točka 36).

176 Tako je zlasti v primeru spora, kot je v tej zadevi, ki se nanaša predvsem na obveznosti, ki izhajajo iz mešanega sporazuma, ki pokriva področje varstva in zaščite morskega okolja, na katerem se pristojnosti Skupnosti in držav članic lahko skoraj prekrivajo, kot to potrjuje izjava o pristojnostih Skupnosti in njen dodatek.

177 Predložitev takega spora sodišču, kot je arbitražno sodišče, pomeni tveganje, da se o obveznostih držav članic na podlagi prava Skupnosti ne bo izreklo Sodišče, ampak drugo sodišče.

178 Poleg tega so službe Komisije že v dopisu z dne 8. oktobra 2001 navedle, da je za spor o tovarni MOX, kot ga je ta država članica predložila arbitražnemu sodišču, ustanovljenemu v okviru Konvencije o varstvu morskega okolja severovzhodnega Atlantika, izključno pristojno Sodišče.

179 V teh okoliščinah obveznost tesnega sodelovanja v okviru mešanega sporazuma zajema dolžnost Irske, naj predhodno obvesti pristojne institucije Skupnosti in se posvetuje z njimi, preden sproži postopek reševanja spora o tovarni MOX v okviru Konvencije.

180 Enako dolžnost predhodnega obvestila in posvetovanja je imela Irska v okviru Pogodbe ESAE, preden se je nameravala sklicevati na določbe navedene pogodbe in na akte, sprejete za njeno izvršitev v okviru postopka pred arbitražnim sodiščem.

181 Vendar je jasno, da na dan začetka navedenega postopka Irska ni spoštovala te dolžnosti predhodnega obvestila in posvetovanja.

182 Glede na vse navedeno je treba sprejeti tudi tretji očitek, katerega namen je, da Sodišče ugotovi, da Irska s tem, da je začela postopek v okviru sistema reševanja sporov, ki ga določa Konvencija, ne da bi predhodno obvestila pristojne institucije Skupnosti in se posvetovala z njimi, ni spoštovala dolžnosti sodelovanja, ki izhaja iz členov 10 ES in 192 AE.

183 Posledično se tožbi ugodi.

Stroški

¹⁸⁴ V skladu s členom 69(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Komisija je predlagala, naj se Irski naloži plačilo stroškov, in ker ta s tožbenimi razlogi ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov. V skladu s členom 69(4) tega poslovnika Združeno kraljestvo in Kraljevina Švedska nosita svoje stroške.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

- 1. Irska s tem, da je v okviru Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu proti Združenemu kraljestvu Velika Britanija in Severna Irska sprožila postopek reševanja sporov glede tovarne MOX iz Sellafielda (Združeno kraljestvo), ni izpolnila obveznosti iz členov 10 ES in 292 ES in členov 192 AE in 193 AE.**
- 2. Irski se naloži plačilo stroškov.**
- 3. Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska in Kraljevina Švedska nosita svoje stroške.**

Podpisi